

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő HEGEDŰS NANDOR

Felelős szerkesztő MARÓT SANDOR

Lloyd George az angol alsóházban a Ruhr-vidék teljes kiürítését követelte

Londonból jelentik: Az alsóházban Lloyd George hosszabb beszédében a Ruhr-megszállást betörésnek és törvénybeiktató, a nemzetközijog ellenes cselekedetnek minősítette. Ha a Ruhr-megszállást még két évvel meghosszabbítanák, — mondja — az nagyon komoly következményekkel járhat. Felvilágosítást kér a kölni zóna kiürítéséről, mert a békeszerződésben megszabott öt év januárban lejár. Lehetetlen minden kérelmet elutasítani, mert abból Németországnak kedvező körülmények származnak. Az az indoklás, hogy a kiürítés még nem vált esedékessé, nem egyéb, mint a kötelezettség elől való tisztességtelen kibúvás. A ház tudni akarja nemcsak azt, hogy az angol csapatok kivonultak Kölnből, hanem azt is, hogy más csapatok nem-e vonultak be oda, mintahogy az amerikaiak kivonulások történt. Mivel az angol csapatok Köln polgáraival jóviszonyban vannak, a kivonulás utáni helyzetből bizonyodalmak állanak elő, ami Macdonald művét is veszélyezteti. Kérdezi Lloyd George, hogy mi tehát a kormány álláspontja a kiürítésről? Legyen vége már a mulasztás és szándékos mulasztás nevéseges terminus technikusainak. Érdekelne az is, hogy milyen mulasztáskor milyen bizottság fog határozni majd a londoni konferencia alapján. Követeli, hogy a kormány semmiesetre sem engedjen külön akciót. Ebben Amerika sem nyugodna bele. Senki nem tudhatja most, hogy Németország mennyit fizethet négy-öt év múlva. Egy hatalom sem lehet ebben a helyzetben, hogy hadat üzenhesen. Reményli, hogy ezekben a kérdésekben a szövetségesek együttesen fognak eljárni és ha véleményeltérés lenne közöttük, ám akkor döntsön Hága, vagy a népszövetség, vagy egy erre a célra kreált új fórum. Örül, hogy a németeket Macdonald egyenrangú felekként hívta meg, ezt, saj-

nos, Versaillesben még nem lehetett megtenni. Befejezésül még azt mondja Lloyd George, hogy a béke felé tett ezt a nagy lépést nemcsak Angliában, de az egész világon örvendő köszöntik.

Macdonald válaszában kifejtette, hogy minden erejével azon kell örködni, hogy a tárgyalások el ne távolodjanak a Dawes-terv problémáitól. Kijelenti, hogy a konferencia határozatát minden feltétel nélkül adják át a németeknek. Ugy érzi, komoly természetű kérdések nem merülhetnek fel, ellenkező esetben a parlament véleményét ki fogja kérni. *Nem egyezik bele abba, hogy egyetlen angol katona is egy pillanatra is tovább maradjon Kölnben, mint a szükség megengedi.*

A Ruhr kiürítés ügyében a szakértők nem foglaltak állást, mert ez kívül esett meghatalmazásuk körén, azonban a kormányokat figyelmeztették, hogy a katonai megszállás Németország ujjaépítésének komoly akadályja lehet.

A kölni kérdés ügyében igen nagy óvatosság szükséges, mert ezt a kérdést lehetőleg nem szabad összekapcsolni a Ruhr-vidék francia megszállásával.

Végül kijelenti Macdonald, hogy hiszi, hogy a tárgyalások következményeképpen sikerülni fog a németekkel megállapodást teremteni.

Londonból jelentik: A németekkel való tanácskozásokra tizennégyes bizottságot alakítanak. Ebben a bizottságban Amerika, Anglia, Franciaország, Japán, Olaszország, Belgium, Németország két-két miniszterrel vesznek részt, akik megfelelő szakértőket visznek magukkal. A konferencián Marx német nyelven mondtotta beszédét. Az összes beszédeket tolmácsok fordítják le németre, angolra és franciára.

német és román nemzeti kisebbség vajdasági politikai pártjai alapszabályok nélkül ma is szabadon működtek.

Pedig Magyarországon minden nemzeti kisebbségnek voltak politikai párt-szervezetei. Olyiának több is, melyek nemzetiségi és nacionalista jellegüket címükben is kidomborították.

Magyarországon szabadon élt és működött három szerb nemzetiségi párt: a szerb „nemzeti” radikális-párt élén Miletics Szvetozárral és később Tomics Jásóval; szerb nemzeti önálló (liberális) párt élén Polit Mihállyal, szerb nemzeti demokratapárt élén Jaksics Milutinnal. A tótoknak is két pártjuk volt, tót nemzeti és tót néppárt, a románok egységesen álltak a „román nemzeti párt” mögött, a németeknek is két pártjuk volt, a szász néppárt és az „Ungarländische Deutsche Volkspartei”, de soha senkinek nem jutott eszébe számonkérni ezektől a szervezetektől az alapszabályukat.

Az e pártok programja alapján megválasztott nemzetiségi képviselők kifejezetten mint ilyenek helvet foglaltak a magyar országgyűlésen. Hosszu volna 1867 óta a teljes névsort felsorolni, de csak pár nevet közlünk mutatónak. Polit-Desancic Mihály, dr. Musiczki Döme, Manoilovics János, Mrksics Jásó a szerbek részéről; Mihályi Tiyadar, Maniu Gyula, Vlár Aurél, Lukács László, Suciu Gyula a románok részéről, Hlinka András, Blahó Mihály a tótok részéről.

Nem egy nemzetiségi képviselő lépett át a magyar parlament padsoraiból saját nemzeti államának ideiglenes nemzetgyűlésébe, vagy a miniszteri bársonyszékbe.

Az 1905. évi magyar országgyűlési ciklus alatt a szerb, tót és román nemzetiségi képviselők külön parlamenti pártként alakítottak, a szászok pedig kifejezetten mint szász nemzetiségi képviselők állandóan a kormányzópárt klubjába csatlakoztak testületileg.

Nem igaz tehát, hogy a magyar jogszabályok szerint a nemzetiségeknek nem volt meg a joga, hogy politikailag szervezkedjenek, nem igaz, hogy nemzetiségek ebben a tekintetben más elbánásban részesültek, mint a magyar anyanyelvű állampolgárok és nem igaz, hogy a feloszlató rendeletben felhívott két magyar rendelet bármelyike nemzetiségi politikai pártok alakítását és működését tilalmazta, vagy kormányhatósági jóváhagyáshoz kötötte volna.

A magyar belügyminisztérium 1875-ben kiadott rendelete, amire a feloszlítás hivatkozik, nem vonatkozik politikai pártokra, hanem egyesületre, annak rendelkezéseit 1875-től 1918-ig sem magyar, sem munkás, sem nemzetiségi politikai pártokra egyetlen egy esetben sem alkalmazták.

A másik rendelet, amelyre a feloszlató határozat indokolása hivatkozik, a magyar belügyminiszternek 1894. július 26-án kelt 321. számú „bizalmas” rendelete.

Nem akarunk az érvelésnek ama kényelmes, de teljes helytálló módjához folyamodni, hogy ez a bizalmas rendelet a hivatalos lapban sohasem publikáltván, jogforrást nem alkot. Belemegyünk szívesen annak érdemi taglalásába.

A rendelet címe: „A román nemzeti

Magyarországon voltak nemzetiségi pártok

Most, hogy az új jugoszláv miniszteriumot kinevezték, az ottani Magyar Párt, — amelyet az előző Pasic-kormány önkényesen feloszlatozott — terjedelmes tanulmányban bizonyította be az új kormány előtt, hogy a Magyar Párt feloszlítása törvénytelen és alkotmány-ellenes volt. A Magyar Párt feloszlításánál egyik ürügye az volt, hogy a pártnak nem volt alapszabálya, pedig a régi magyar kormányrendeletek csupán azt írták elő, hogy csupán az egyesületeknek van szükségük alapszabályokra.

A jugoszláviai Magyar Párt érdekes tanulmányából közöljük a következőket:

A magyar közigazgatási gyakorlat a politikai pártokat sohasem tekintette egyleteknek, az egyletekre fennálló jogszabályokat sohasem alkalmazta politikai pártok alakulására és működésére, sohasem követelte meg pártoktól, hogy működésük megkezdése előtt alapszabályokat jóváhagyás végett bemutassák.

A magyar közigazgatási gyakorlat sze-

rint más a politikai párt, melynek mint úgynevezett „szabad szervezetnek” jogi személyessége nincs és más az evvel (köött) alakulat, mely külön jogi személyiséget alkot.

A magyar közigazgatási gyakorlat azt a jogszabályt, hogy politikai pártok alakulás és működése nem függ a kormányhatóság jóváhagyásától, a magyar választási törvény 104. §-ára alapította meg, mely szerint „politikai pártgyűlések, önkormányzatok és körmenetek” megtartásának egyetlen előfeltétele az, hogy „24 órával előbb bejelentessenek az illetékes közigazgatási hatóságoknak.”

Magyarország területén egyetlen pártnak sem volt kormányhatóságilag jóváhagyott alapszabályai, úgy a magyar parlamenti pártok, mint a szocialdemokrata és nemzetiségi pártok alapszabály és kormányhatóság jóváhagyás nélkül szabadon működtek és a Vajdaságban ma sincs egyetlen olyan politikai pártszervezet sem, melynek ilyen alapszabályai volnának, a

párt betiltása." A rendelet mindenekelőtt megállapítja, hogy a választási törvény 104. §-a alapján minden előzetes kormányhatósági engedély nélkül alakulhatnak politikai pártok „de messzebbmenő, nem választásokra vonatkozó célokat követő és állandó, folytonos működésre alakult „egyletek” (és nem pártok) az állam ellenőrző hatósága alól ki nem vonhatják magukat."

A román nemzeti párt működése pedig nem lévén „a választási törvényre alapítható, (mert t. i. a politikai párt céljain tulmenő tevékenységet fejt ki) a román nemzeti párt elnevezése alatt fennálló egyesületet betiltja." De nyomban hozzáteszi, hogy amennyiben ennek a párt neve alatt működő egyesületnek tagjai „működésüket a törvénybe nem ütköző célra folytatni akarják, ez szabadságukban áll, ez esetben terjesszék fel alapszabályaikat az 1508—75. sz. rendelet alapján jóváhagyásra."

Ebből a rendeletből, mely egyébként konkrét esetre szóló speciális miniszteri intézkedést, nem pedig generális jogszabályt tartalmaz, a napnál is világosabb, hogy a magyar közigazgatás jogszabályai szerint a politikai párt nem tekintett egyesületnek, ennél fogva nem volt szükség kormányhatóságilag jóváhagyott alapszabályokra és hogy Magyarországon a politikai párttól különböző, állandó, annak működése körét túlhaladó, jogi személy jellegével bíró politikai egyesület alakítása is jogában áll a nemzetiségi állampolgároknak és a magyar belügyminiszter így értelmezte husz évi gyakorlat alapján az 1875-ben az egyesületek alapítása tárgyában kiadott rendeletét.

A memorandumpör nem teremt analógiát

Nem böcsátkozunk most annak taglalásába, hogy a román nemzeti párt működésében tényleg túllépte a politikai párt működési körét, de kötelességünk rávilágítani arra a tényállásra, amely az akkori magyar belügyminisztert ennek a megállapítására indította.

A román nemzeti párt 1893-ban memorandumot intézett Ferenc Józsefhez, mint „csztrák császárhoz”, amelyben orvoslást kért a magyarországi román nép sérelmeire. Ebben a memorandumban nem ismerte el Erdély és Magyarország unióját s ezzel megtagadta a magyar államegység létének jogalapját. A memorandumot kinyomatatták külföldön és belföldön terjesztették. A kinyomatott memorandum terjesztéséért az ügyesség perbefogta a román nemzeti párt végrehajtó bizottságának tagjait sajtó útján elkövetett izgatás vétsége miatt.

A tárgyalás 1894. május hó 6-án kezdődött és 20 napig tartott a kolozsvári esküdtsek előtt, amely a végrehajtó bizottság tagjait, Laukacsiu Lászlót és társait, hosszabb-rövidebb államfogházra ítélte. Az elítéltek közül többen*) például Mihályi Tivadar, Vlád Aurél, Succiu Gyula tagjai voltak a magyar országgyűlésnek.

A román nemzeti pártnak ez a bírói ítéletet büntetődönök minősített működése indította a magyar belügyminisztert egy hónappal az ítélet meghozatala után arra, hogy a román nemzeti párt neve alatt működő egyesületet feloszlassa.

Igazságos volt-e a kolozsvári zsűri döntése avagy nem, azt nem tudjuk most megállapítani. De megállapíthatjuk azt, hogy az S. H. S. királyság Magyar Pártja nem intézett memorandumot a királyhoz, nem tagadta meg sehol és soha az állam egységét, vezetőit, vagy tagjait nem ítélte el soha a párt működési körében elkövetett bűncselekményekért. Nem lehet tehát a két eset között analógiát találni és lehetetlen a magyarországi román pártot

*) Később, amikor a románok feladták a passzivitást.

feloszlato magyar miniszteri rendelet indokolásából 30 évvel később általános érvényű jogszabályt kovácsolni.

A budapesti nemzetiségi kongresszus

Hogy az 1894. évi bizalmas rendelet után is a magyar nemzetiségek politikai pártjai zavartalanul folytatták működésüket, kitűnik abból, hogy 1895-ben augusztus hó 10-én a románok, szerbek és tótok szövetsége Budapesten kongresszust tartottak, amelyen egy közös 21 pontból álló programot dolgoztak ki, mely sokkal, de sokkal messzebbmenő követeléseket támasztott, mint amilyenek a Magyar Párt programbeli célkitűzései.

Ez is egyik bizonyítéka annak, hogy a magyar közigazgatási gyakorlat a politikai párt fogalmának elbírálásáról, a „képviselőválasztással való összefüggést” nagyon helyesen és legtágabb értelemben magyarázta.

A szalontai sziguranca alfőnök elmondja az incidensek történetét

A szalontai sziguranca alfőnök kinos ügye foglalkoztatja még mindig Szalonta közönségét. Albu Jánost tegnap hallgatta ki a nagyváradai vizsgálóbíró, de a sajtó számára nem adnak felvilágosítást, míg a vizsgálatot be nem fejezik.

A nagyváradai államrendőrség épületében azonban a „Nagyvárad” munkatársának alkalma volt beszélgetést folytatni Albu Jánossal. Szelid és szerény megjelenésű ember a sziguranca alfőnök, aki megvert egy szalontai védtelen asszonyt és letartóztatott egy 86 éves embert.

— Nem olyan fekete az ördög, mint ahogy a falra festik — kezdi Albu János. Özv. Csuthné háza egy nagyforgalmu szálloda, ahol mindig lakik egy pár kasszírón, idegen állampolgár és mások, akik nincsenek bejelentve. Sok razziát tartok ott és mindig baj van.

— Ön mint sziguranca alfőnök erkölcsrendészeti razziákat is tart — kérdeztük. Sehol sem tartozik az erkölcsrendészet a sziguranca hatáskörébe.

— De vannak ott idegen állampolgárok is. Az a mi dolgunk. Augusztus elsején is razziát tartottam. Elmentünk özv. Csuthnéhoz is, ahol senkit sem találunk, csak Farkas Albertet, a 86 éves öreg embert. Igazoló írást kértem tőle, nem volt semmi írása. Azt mondta, Diószegről vagy nem is tudom már honnan jött fiához, Farkas Józsefhez. Miért nem lakik a fiánál? — kérdeztem az öreg embert. Azt felelte, hogy nincs a fiával jó viszonyban, azért jött özv. Csuthnéhoz lakni.

— Erre én felszólítottam, hogy azonnal öltözzön fel és kövessen a szigurancára.

— Éjjel fél kettőkor, alfőnök ur? Nem ért volna rá az aggastyán reggel jelentkezni? Hisz az még nem bűn, ha nincs valakinek igazolványa. Különben is Farkas Albert 86 évét ott töltötte Szalontán.

— Ez kérem nem áll, nem szalontai ember Farkas Albert. Amikor felakartam kísérni Farkas Albertet a szigurancára, közbe lépett özv. Csuthné és nem engedte.

— És ezért verte meg főnök ur Csuthnét — kérdeztük.

— Nem nyultam Csuthnéhoz egy ujjal sem. Ha meg akartam volna verni, a szigurancán verem meg, nem pedig saját lakásán, ahol látják. Nem bántottam Csuthnét, erre tanuim is vannak.

— Özv. Csuthné tanui és az orvosi látélet mást igazolnak.

— A sérüléseket nem én okoztam — szólt ingerülten Albu főnök. Hogy ki, azt nem tudhatom. Reggel kihallgattam őket.

— És miért nem engedte szabadon főnök ur a két ártatlan embert, miért kellett dr. Greavu főszolgabírónak interveniálni értük.

— Ez nem áll ilyen formában, de erről nem beszélhetek.

— Dr. Greavu főszolgabíró ur a „Nagyvárad” munkatársának azt mondta telefonon, hogy önnek már több ilyen esete volt Szalontán.

— Ez nem felel meg a valóságnak. Mi nem élünk jól a főszolgabíró urral, itt az egész hiba. En bevárom nyugodtan a vizsgálatot, mert tudom, hogy ártatlan vagyok.

Csak azt nem tudta megmagyarázni Albu János, hogy ki pofozta kékre, dagadtra özv. Csuthnét, akit — ha garni szállót tart is fenn — akkor sem szabad a bejelentési mulasztásokat pofonokkal elintézni. (b. gy.)

Tengerit
Kalenda János, Óvoda-u. 7-a.
Darál és **Elad**

SUCHARD
CSOKOLÁDÉ
HÁZTARTÁSRA ÉS NYERS EVÉSRE

Atlantic nyári mozgó
9 1/4 órákor
Apolló mozgó
6 és 9 órákor

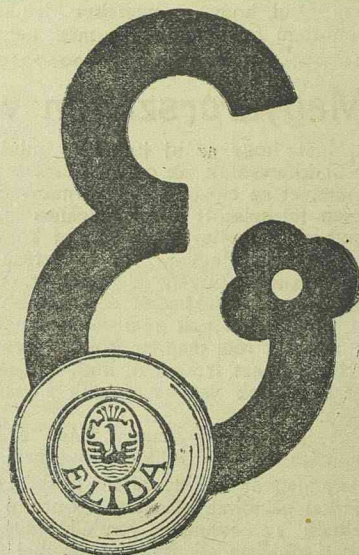
1924 augusztus hó 7—9-ig

VETÉLYTÁRSÁK

Dráma 6 felvonásban.

A főszerepekben: **Lóth Ila** és **Matiyasofszky Ilona**.

Ma és a következő napokon az Atlantic mozgóban a film keretében fellép **a híres Clauson akrobata csoport.**

FÜRDŐSZAPPAN
világ híre

Theil szalámi, Sibiu — Nagyszeben

Szabó Dezső válaszol Herczeg Ferencnek az Ady-ügyben

Az Ady-kérdés körül kirobbant éles polémia még nem ért véget Budapesten, sőt — úgy látszik — egyre élesebb és tegyük hozzá mindjárt, egyre érdekesebb az a hang, mely Ady magyarságának vitájában szólaltatja meg a magyarországi írók előkelőseit. Az elmúlt hetekben — éppen a romániai Ady-ünnepségek kapcsán — ragadtatta el magát Rákosi Jenő, a magyar publicisták doyenje és Herczeg Ferenc, a magyar írók egyik vezéralakja olyan nyilatkozatra, mely kínos és fekete foltot vetett az érmindszenti ünnepségek makulatlan tisztaságára és arra a harmóniára, mely az itt élő magyarság szívéből tevődött össze. Rákosi Jenő, az egykori „Dunántúli” Ady Endrének még életében kemény, de tiszteltreméltó ellenfele az ósarlásnak sarát fröcskölte a halott Ady emléke felé. Óvatosabban, de a sorok között még sokkal kínosabb és kellemetlen élel tette ugyanezt Herczeg Ferenc, akinek kritikái megnyilatkozásához — pláne Ady magyarságát illetően — jóval kevesebb joga van, mint Rákosi Jenőnek. A két nyilatkozatra, mely felfogásában, tendenciájában teljesen téves, sőt az itt élő magyarságra is végtelenül sértő — valóságos irodalmi háborúskodás indult meg Budapesten. Herczeg Ferenc, a Pesti Hírlap hasábjain ugylátszik, folytatta a polémia és ebbe az Ady-vitába szökött bele most — hosszú hallgatás után — Szabó Dezső. A „Világ” közölte Szabó Dezső feltűnést keltő és Herczeg Ferencnek szóló válaszcikkét igen érdekes bevezető-kommentárral, mely a lap részéről így hangzik:

(A Világ szerkesztősege nem vállalhat közösséget Szabó Dezső cikkének hangjával, szempontjaival és megjegyzéseivel, de köteles volt helyet adni Szabó Dezső válaszához és nem alkalmazhatott cenzurát Szabó Dezső egyik kijelentésével szemben sem, mert Herczeg Ferenc, akinek írói tehetségét és írói jelentőségét a Világ soha nem vonta kétségbe, a Magyar Írók Szövetségének megalkulása idején nyilvánosan vezénkönt nevezte a nála negyedszázaddal fiatalabb Szabó Dezsőt... Annak az íróknak, akikre mesterségesen tekint fel Herczeg Ferenc, természetesen teljes szólásszabadsága van minden szöveken és minden kérdésben.)

Egy tréfás fina mesében az apa meghal. Hercegek: úgy látszik, mintha meghalt volna. Kitérték, siratták, osztozkodnak üres maradt helyén. Harmadnap, az elhantolás előtt, egy légy száll a halott orrára. Az felugrik: — hess, te cudarl! — És el tovább, el esőkoszban és öklöcsben, mint mielőtt megkóstolta a halált.

Már négy év óta nem érzem magam a magyar élet részének. Megöltek minden jószándékomban. Ellopták a talajt s az élet hitét alkotó erőt minden ósakarata alól. Négy év óta kétségbeesetten keresem a lehetőséget, hogy valahová elszabaduljak, ahol még élet, haza és honfitársak volnának számomra. Azt hittem, hogy minden, ami magyar volt bennem, örökre érzéketlenné halt.

És a Herczeg Ferenc tegnapi cikke (Pesti Hírlap) belém döngött, belém szurt, rámpiszolt. Mert amint a halott Adyra rászállt, éreztem, hogy nem futhatok el a születés fátuma elől. Hogy minden sebben, minden sirásban egyazonos test-lelek vagyok azzal a fajjal, melynek halotti éneke ott zokog életem minden mozdulatánál. És amelynek talán utolsó felnyílt szeme vagyok. Szem, mely látja a halált és minden okot. Hiában: nincsen remény!

Az egészséges Herczeg Ferenc írt a beteg Ady Endréről. Hogy új hasonlatot mondjak: mint szorgalmas méhike száll a kegyes egyesületnek vön muszáj-szűrére, a vidéki plebiánák szétbizott plebiánoscskáira, a közelet törtető sváb-szlávok stréberre: kiszív belőlük minden vádat és közhelyet, melyekkel azok apránként gyalágtatják a legmagyobb és legmagyarabb egyazonos test-lelek nevét, melyet az ezeréves európai magyar élet termelt. De mert Ady-nak mégis sok híve van és nem mindenki kuka a szegény országban: nemcsak külleg odamentegőti: beteg volt szegény, dekadens volt szegény.

Igaz. A gazdag Herczeg Ferenc egészsége: a szegény Ady Endre beteg volt. Miből állt ez az

egészség és ez a betegség? Mik voltak ennek az egészségnak és ennek a betegségnek a tünetei?

1. Egy helyen ezt mondja az egészséges Herczeg Ferenc: — a magyarságot piszkos, gatyás, bamba, tomboló zsványhadnak nevezte.

Nem tudom, hogy a Gyurkovics lányok szalójában hog mondának, én néven nevezem: ez alávaló rágalom, hazugság. Ilyen verse nincs Ady-nak. És az egészséges vádló vagy látatlanban rágalmaz, vagy tudatosan hamisítja a szöveget. Különben is: abban a versben amelyet hamisan idéz, nem a magyarságot ostorozza, hanem a műveltséget, adomát, Gyurkovics fiukat. Uj Időket zabáló magyar közeposztályt, amely nem hallja meg a magyar költők halhatatlan zokogásait. Ezt ma már minden gyerek éppen úgy érti, mint a Madár fiahoz című allegóriát. Herczeg Ferenc sokkal közismertebben okos, hogysem el szabadna vállalnia egy ilyen vád gonosz ostobaságát.

2. Egy másik helyen a Herczeg Ferenc egészsége így kiált fel: — Mutassatok nekünk egyetlen Ady-verset, amelyre rá lehetne fogni, hogy egy hazáját szerető és nemzetét féltő költő műve!

Megdöbben az ember ennél az egészségnél. És megint azt kérdi: lelkiismeretlen, vakul dobott rágalom-e ez, vagy szántszándékosan fabrikált valótlanság? Könnyű volna itt feleletül odavágnom közismert, az iskolákban is szavalt s ha nem tévedek, a Pinter kézikönyvében is megjelent Földdobott kő című versét, amely élete, költészete egész összefoglalását adja. De Ady egész költészete egyetlen zokogó, könyörgő, átkozódó szerszám a magyar fajért s ma már ezt a legszörnyebb butorizátu fessé is értik. Ha egy kofa a szomszéd kofáról valami valótlant állít, rágalmazásért börtönbe kerül. De ha a legnagyobb magyar zsenit a leggaládabb rágalommal dobálja meg valaki: maradhat gentleman, kaszinói tag, ünnepezt hazafi és dunsztos keresztény, csak egészség kell hozzá.

3. Herczeg Ferenc egészsége ilyeneket mer mondani: — Ady éppen azt utálja és gyűlöli a magyarságban, ami magyar. — Ady kiszakadt a nemzet közösségéből, etc., etc.

Állampolgársági kálvária

Hogy mit jelent a polgárságra nézve, ha egy hivatalban felborul a rend s a régi iratokat, feljegyzéseket, bejelentési lapokat szétdobálják, vagy megsemmisítik: azt a legjobban most érzi meg Nagyvárad közönsége, amikor állampolgárságának igazolásához szerzi össze okmányait. Az állampolgárság elnyeréséhez a legszükségesebb okmány, ugyszólva döntő okmány a bejelentési hivatal igazolása, hogy mióta lakik az illető Nagyváradon, illetve hogy 1914-ben állandó lakos volt, vagy sem. Mikor 1913-ban a bejelentő hivatalt felállították, szigorú büntetéssel kényszerítették a polgárságot a bejelentésre. És egész nyugodtan elmondhatjuk, hogy 1914-ben már példás rend uralkodott, a közönség a más városokból már régen jól ismert bejelentési kötelezettségének példás rendben igyekezett megfelelni. Azóta ez a hivatal a harmadik rendezésen esett át. És minden rendezéssel újabb és újabb változáson ment keresztül. A neveket helytelenül vezették rá az új lapokra és nem vezették rá még az új változásokat sem. Hogy ez így van, bizonyítja többek közt a kezemben levő bejelentési cédula, melyet 1920 május 19-én állítottak ki, rajta az államrendőrség pecsétje, azonban az illető törzslapján — amelyen a név hibásan van felírva — nem vezeték áll.

És ennek a sok át nem vezetésnek, rendezésnek, selejtezésnek következménye lett, hogy régi állampolgárokat azzal utasítanak el, hogy nincs bejelentve. Ha nem látnám igazolva a kezemben levő lapról, hogy az 1920-ban történt lakásváltozás bejelentése átvezetve nincs, s ha nem tudnám, hogy a parthoték szekrények többszöri „rendezésén” estek át, nem merném a nyilvánosság előtt leszögezni, hogy a polgárság állampolgársági jogá-

Mik ezek a rágalmak? Ha a magyar közeposztály és ifjuság nem volna olyan, amilyenek Ady látja, ha a magyar faj nem volna olyan beteg, amilyenek Ady jaggatja: akkor az, aki a legdrágább fajtánkat ilyen kipuró rágalommal illetné, másnap már a markóutcai épület börtönében ülne.

De hagyjuk a rágalmakat. Van a rágalmak elején egy olyan budakeszi öntudattal fenszengő mondat, amely mégis mosolygást hoz a cikk nagy undorításába. Azt mondja az egészséges Herczeg Ferenc: — Adyt én fényes tehetségű költőnek tartom. — Ugyan, Herczeg ur! Mit szólna ön ahhoz, ha a parajdi bődösköves gyufa ezt az objektív mondatot mondaná: — A napot én fényes világítású testnek tartom? — Lásza, Herczeg Ferenc, az ilyen egészségre mondja azt a művelt francia: — Vous êtes malade.

Mi az értelme ennek a hullágyalásznak? Miért ez a nagy dühöngés egy elhanyagolt sir fölött? Éljesszavú szlovák főpapjaink miért kópik bombasztjaik kesernyét erre a szent névre? A keresztény bolsevizmus sváb dudelsackjai miért visítanak oly hisztérikus dühvel a magyar fajnak erre az egyetlen nagy büszkeségére? Megmondom:

1. Ady a hazug, üzleti és magyart kipuró magyarsággal szemben az igazi magyarságot jelenti.

2. Ady a katolikus internacionális szemben az ös életőztökre visszabredt, ós paraszti pszichéjében megújodott magyart jelenti.

3. Ady az arisztokraták, főpapok, kapitalisták államával szemben a magyar demokrácia megszerző hazáját jelenti, mely kenyér, egészséges gyermek, kultúra minden dolgos magyar számára.

Ady költészete a magyarság megújult hite, az élethódítás egyetlen programja. Az Ady költészete az egyetlen szent ébredőmagyarság. Mert úgy állítja be a hátralökött fajt az emberi haladásba, hogy sajátos erőit a leggazdagabban fejtheti ki.

E sorokban érdes voltam, mint az igazság, őszinte, mint a megbántott seb. Kivánom, hogy emeljenek vádat érte ellenem. Súlyos ítéletet, bőven mért börtönt kívánok. Az én megölt életemnek már csak egy haszna lehet: hogy elpusztuláson olyan megmutató példa legyen, mely talán még látsra élénkíti a megdermedt magyar szemet.

nak megszerzéséhez hihetetlen kálváriát kell járnia tőle teljesen távol álló okból.

Hogy mennyire hiányos a rendőrségen talált, illetve most található bejelentési hivatal, inme egy pár példa:

Déry János 78 éves, volt törvényhatósági tag, aki 76 éve lakik állandóan Nagyváradon, dr. Kálmán Izidorné háztulajdonos 40 év óta, férje itt volt városi főorvos, Rendes Vilmosné, aki 1881-ben esküdött férjével Nagyváradon, háztulajdonos azóta is, Róth Henrik itt született kereskedő, zöldfa-utcai háztulajdonos, özv. Friedländer Sámuelné és így tovább a törzsgyökerez városi lakosság zöme nem szerepel a bejelentő hivatalban. Vagyis nem kapnak igazolást.

A városi tanács is belátta, hogy a bejelentő hivatal ma nincs abban a helyzetben, hogy a polgárságnak tökéletesen rendelkezésére állhasson és felhatalmazta Kemény Ignác városi előjárót, volt rendőrkapitányt előzetes igazolványok kiállításával. Kemény Ignác személyesen ismeri ugyszólva az egész várost, nemcsak a régi, de a háboru alatt beözönlött lakosságot is, mivel a háboru alatt idemenekültek ő helyezte el s róluk ma is kezében levő listát vezetett külön a felsőmagyarországi s aztán külön az erdélyi menekültekről. Ezek a listák, valamint a háztulajdonosokról s a szőlő lakókról régebbi időről vezetett kimutatásai valóságos megmentői ma a polgárság azon részének, amelynek nincs semmi olyan okmánya, amellyel igazolhatná, hogy 1914-ben nagyváradon lakos volt.

A városi tanács azonban szigorúan utasította Kemény Ignácot, hogy két tanu igazolását sem szabad elfogadnia, kizáróan okmányt, vagy nyomtatott írott igazolványt, amelynek számát, eredetét rá

kell vezetnie az általa kiadott igazolványra.

A város hullámszára jellemző hogy 1918-ban csak 816 család lakott a szőlő-hegyeken, a vincellér családok. Ma több mint 1600 család lakik, akik az utolsó években költöztek ki Nagyváradról és a bejelentő hivatalban naggyobbrészt szintén nem szerepelnek.

Kemény kapitány igazolványának elnyerésére elegendő valamely 1914-ben keltezett törvényszéki, vagy más peresírat is, minthogy ezekre rá van vezetve, hogy az illető nagyvárad lakos, vagy ehhez hasonló hivatalos okirat. Mindenesetre legmegfelelőbb a bejelentőlápról visszaadott eredeti szelvény. Dehát csak a skrupulózusan rendszerető emberek tartották meg ezeket a szelvényeket, mert a polgárság abban a biztos tudatban élt, hogy a hivatalokban minden kétséget kizáróan elintézték, iktatták, átvezették ügyét.

Kérjük a rendőrprefektus urat vizsgáltassa át az öt év óta történt lakásbejelentő íveket s vezettesse át a kartboték lapokra, hogy a jövőre nézve a bejelentések igazolása fennakadást ne szenvedjen, mert amíg ma régi állampolgárok igazolványait megismerjük tudják, valóságos kalváriát kell hogy járjanak.

oooooooooooooooooooooooooooooooooooo

Hol van a letett lakbér?

1921-ben a háztulajdonosok megsokalták azt a helyzetet, hogy a lakberek alacsonyok s még a házak tatarozási költségeit sem fedezik s elhatározták, hogy a lakbért nem veszik fel, hanem pert indítanak a lakbér felemelése iránt s addig, míg a per eldőlt, lakbért nem vesznek fel. A lakók a lakbért felkínálták pontosan a bér esedékessége idején, de igen sok háztulajdonos visszautasította a lakbért. A lakók tehát a városi járásbíróshoz fordultak s letétbe helyezték a lakbért kérvény mellett s a járásbíróshoz be is utalta letétbe a pénzügyigazgatósághoz a lakbért, amely azt elfogadta. Így gyűlt össze 1921 óta a sok lakbér a pénzügyről, rengeteg költséget és utánjárást okozva a háztulajdonosoknak, akik nem tudtak belenyugodni abba, hogy mindenek emelkedjék az ára, csak a lakbér maradjon a régi színvonalon. A háztulajdonosok többször sürgették a járásbírósnál a letét kiutalását, majd a pénzügyről azt az ajánlatot tették, hogy

az állam számolja el a letétbe helyezett lakbért a ház adójába.

A pénzügyigazgatóság ezt nem tehette, hanem utasította a háztulajdonosokat, hogy a lakbért utaltassák ki s vegyék fel. A városi járásbíróshoz meg is kezdte a letétek kiutalását s számszámra érkeztek a kiutaló végzések a pénzügyhöz, azonban azzal a kikötéssel, hogy az összeg a kiutaló végzés jogerőre emelkedése után adható ki. A jogerőre emelkedésről azonban semmi értesítés nem érkezett a pénzügyhöz, ahol a háztulajdonosok állandóan zaklatják a tisztviselőket a kiutaló lakbéréért. A városi járásbírósnál azzal indokolták a jogerőről szóló értesítés elmaradását, hogy

a lakberek kiutaló végzése ugyan jogerős, de az értesítést nem tudják expedálni, mert nincs elegendő munkaerő.

Ugyanis ott, ahol eddig 71 tisztviselő dolgozott, ma 35-en látják el a felhalmozódott munkát s újabb személyzetköltésekre van kihatás. Az állam tehát visszatartja a háztulajdonosokat illető lakbért s ad érte kis percentet, a háztulajdonos pedig drága kölcsönökből kénytelen fentartani házáat. Ajánljuk e sorokat a törvényszéki elnök figyelmébe.

oooooooooooooooooooooooooooooooooooo

Legszebb ingzefirek Hálnal és Rózsa cégnél, J. Vulcan (Nagy Sándor) utca 1. szám.

Uj géphímző üzlet

Saguna (Kapuclnus)-utca 16. szám

Gépi reneszász richelió és madeirán kívül **mon-tirozást és előrajzolat** és mindenféle kézimunkát vállalunk.

ÚJDONSÁGOK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Strada Printul Carol (volt Szilágyi Dezső-utca) 6, Kiadótulajdonos: Sonnenfeld Adolf Részvénytársaság Telefon 38.

Előfizetési díj helyben egész évre 600 lei, félre 300 lei, negyedévre 150 lei, egy hóra 50 lei; vidéken egész évre 720 lei, félre 360 lei, negyedévre 180 lei, egy hóra 60 lei.

Előfizetéseket és hirdetéseket elfogad a kiadóhivatal és a Hegedüs Hirlaplóda, (Telefon 13—01.)

*** Painlevé nyilatkozott Magyarországról.** Budapestről jelentik: A Pesti Napló közli Painlevé nyilatkozatát: Franciaország különös figyelmet fordít Magyarországra. Ismeri gazdasági erőforrásait, de meg is tanulta tisztelni a magyarok ragyogó kvalitásait, amelyek különösen a nemzetközi tudományos kongresszusokon tüntek fel. Szimpátiával kísérik Magyarországot gazdasági rekonstrukcióját.

*** Hét lei lesz a kenyér ára.** Dr Vostinár főjegyző összehívta a malmosokat, a kikkel együttes megbeszélést tartott az új miniszteri rendelkezéseket illetően. Az új termék gyengéssége folytán elkövetkezett drágulás miatt foglalkoztak a kenyérárak felemelésével is. A legsilányabb minőségű kenyér ára hét lei lesz.

*** Letartóztaták Budapestén a Palma di Jacopo-kép tulajdonosát.** Budapestről jelentik: Kovács Béla ügyvédet, aki Olaszországból a háború alatt elhozott Palma di Jacopo oltárképet külföldre vitte, mivel hivatalos felszólításra sem akarta a kép rejtekhelyét elárulni, a vizsgálóbíró orgazdasággal letartóztatta.

*** Bizottság állapítja meg, hogy felállítsák-e a velencei paróchiát.** Megirtuk tegnapi számunkban, hogy a református presbitérium ülést tartott. A tanács legfontosabb tárgya a velenceiek kérése körül csuesosodott ki, akik külön paróchia felállítását igénylik. A presbitérium bizottságot küldött ki azzal a felhatalmazással, hogy a viszonyokat vizsgálja be és szeptember 15-ére tegyen konkrét javaslatot. Az ülésen Debreczeny Imre adóügyi előadó az adófelelőzéseket ismertette.

*** Uj orvos.** Imre Andor, akit Nagyvárad közönsége művészi grafikai munkáiról is ismer, minap Giessenben kitűnő sikerrel tette le orvostudori vizsgáit. Az új orvos Párisba utazott tanulmányai folytatására.

*** Dr Nistor Lya hangversenye a Félix-fürdőben.** Szombaton, augusztus 9-én tartja egyetlen hangversenyét a Félix-fürdőben Dr Nistor Lya, a kolozsvári román opera volt tagja. A kivételes tehetséggel és nagyképzettségű énekesnő hangversenye elé nagy várakozással tekint Nagyvárad zenekedvelő közönsége. Szombaton éjszaka a hangverseny után külön vonat fog a közönség rendelkezésére állani, azonkívül autbuszok is.

*** Öngyilkos utcaseprő.** Bedő József 77 éves utcaseprő tegnap Szarvas-sor 29. szám alatti lakásán felakasztotta magát. Mire észrevették kiszenvedett.

*** Harsányi Miklós bucsuja a munkásságtól.** Az utóbbi napokban dőlt el, hogy Harsányi Miklós, a drámai együttes kiváló tehetséges tagja, 6 évi működése után Budapestre elszereződik. A nagyvárad munkásság, amely nemcsak mint színészt értékeli Harsányi Miklóst, de mint haladó gondolkodást, szocialista meggyőződésű embert, aki minden alkalommal készséggel rendelkezésre állott a nagyvárad munkásságnak kultúrtörökvéseiben, a 10-én tartandó munkásmatiné alkalmából fog bucsut venni e kiváló színésztől, akinek a munkásszínházi előadások rendezésében is nagy része volt. Az „Atlantida”-ban tartandó munkásmatiné számait különben is ő állítja be. Játsszani fog Garvainak „Törvény” című drámájában és azonkívül versekkel is szerepel. Kívüle Baranyai

Jolán, Huzella Irén, Kiss Gyuláné, Márkus és Sorr Jenő, továbbá a 14 éves Klein Margit budapesti táncművésznő szerepeltek. Jegyeket egész nap lehet váltani a Kőműves Otthonban és este Beck Samunál a „Dácia” kávéházban 6—7 óra között.

*** Készülődés a Kereskedelmi Csarnok őszi kiállítási vásárára.** Jeleztük, hogy a nagyvárad Kereskedelmi Csarnok vezetőségének egészséges iniciatívája folytán, szeptember 6-tól 9-ig a Csarnok valamennyi termében a várad ipar és kereskedelem grandiózus mintavásárt rendez, amelynek méretei minden eddigit túlszárnyalnak. Közel száz hely áll majd a kiállítók rendelkezésére és máris nagy számmal vannak jelentkezők, akik produktumaik és árucikkeik színe-javával ki akarnak vonulni erre a mintavásárra. A petyhüdt gazdasági életbe sok údvös frissességet visz ez az akció, melynek teljes anyagi és erkölcsi sikerét a Kereskedelmi Csarnok vezetőségének körültekintő előkészülete garantálja.

*** A Bihar megyei keresztény egyházak vagyonának összeírása még nem kezdődött meg.** A napokban megirtuk, hogy a kultusz-minisztérium táviratilag közölte a prefektussal, hogy az egyházi javak összeírásának megkezdését elrendelte. Hogy a lelkesek és főszolgabírák az összeíráshoz szükséges felvilágosításokat megkaphassák, a távirat jelzése szerint 6-án a kultuszminisztérium egy főtisztviselője fog Nagyváradra érkezni, aki megadja az összes szükséges felvilágosításokat. A prefektus a távirat alapján szerda délelőttre a megyeházára invitálta a megye összes keresztény papjait és a főszolgabírákat. A bukkaresti főtisztviselő azonban nem érkezett le, úgy, hogy a prefektus csak a többi aktuális kérdéseket beszéltette meg velük. A prefektus közölte a papsággal, hogy a miniszter a legjobb akarattal viseltetik irányukba és biztosítani fogják részükre a normális megélhetési bázist.

*** Egy orosz művész kiállítása az Apollóban.** Boris Belicov jónévi orosz művész, akit a mai orosz sors sodort el Nagyváradig, érdekes pikurális munkáiból kiállítást rendez az Apolló-mozgó előcsarnokában, mely ma nyílik meg. A kiállítás érdembeli ismertetésére még visszatérünk.

*** A református ifjak műkedvelő előadása Biharvajdán, az orgona-alap javára.** Vasárnap, augusztus 3-án este 9 órai kezdettel a református iskola udvarán Kovács Gábor ref. lelkész és Losonczy Gábor védnöksége mellett Nosz Andor, Széles Gábor, Forgó Lajos, Koller László, Korbucz János, Mágyori István, Mikos Imre, Mikos József, Nagy Géza, ifj. Nagy P. István, Szabó Dénes, Széles Gyula, Tóth Gyula és Zoltán Arthur fényszenes sikerült műkedvelő előadást rendeztek, amelynek bevételéből a református templom megrongálódott orgonáját javíttatják meg. Az előadás iránt igen nagy érdeklődés mutatkozott. Az egyes számokat Faragó Lajos konferálta be. A darabot Nosz Andor rendezte és Zoltán Arthur tanította be a táncokat. A műsor egyes számaiban Koller László, Szakács Pirike, Lilike és Gizike, Nosz Andor, Zoltán Arthur és Jámor Ica nagy sikert arattak. A prólógust Forgó Lajos mondotta el. A református társadalom teljes számmal képviselve volt a szép és dicséretreméltó előadáson, amely után Széles Sándor szőlőnagybirtokos vendégül látta a szereplőket és reggelig tartott a tánc a hegyoldali szőlőben. Az előadásnak az erkölcsi siker mellett szép anyagi sikere is volt és a begyűlt összeg az adományokkal együtt elegendő arra, hogy a templom megjavított orgonája újból felharsanjon és dicsérje az Urat.

*** Miért akadtak meg az angol-orosz tárgyalások.** Londonból jelentik: Az angol-orosz tárgyalások megszakadásának oka az, hogy az oroszok vonakodtak felelősséget vállalni a külföldiek birtokainak nacionalizálásáért.

*** Megvásárolta a város a színház nagy függönyét.** Parlagi Lajos felajánlotta a városnak a vészlámpák és a színházi nagy függöny megvételét 183000 leiért. A város tegnapi tanácsülésén foglalkozott a színházgázgató ajánlatával, akinek az előadói és szakértői javaslat alapján 150.000 leit kínált fel. Parlagi Lajos százötven ezer

leírt a város birtokába bocsájtotta a vészlámpákat és a függőnyt. A tanács a vásár végleges jóváhagyására táviratilag kér miniszteri engedélyt.

* Marcus István lemondott az Actiunea Romaneasca elnökségéről. Meg erősítést nyert az a hír, hogy Marcus István színészeti főfelügyelő az Actiunea Romaneasca elnökségéről lemondott. — Utódiálul Pop Romulusz dr ügyvéd nevét emlegetik.

* Primo di Rivera lemondását emlegetik. A párisi Journal jelenti: Madrid-ból értesült politikai körök véleménye szerint Spanyolország döntőesemények küszöbén áll a marokkói kérdésben. Primo di Rivera megszakította castíliai utazását és Madridba ment, hogy a királlyal tanácskozást folytasson.

* Vizsgálat a nyárlói vasuti katasztrófa ügyében. A nyárlói vasuti katasztrófa ügyében, amely egy halálesettel végződött, tegnap egy vasuti főbizottság szállt ki a helyszínen. A bizottság tagjai Constantinescu forgalmi főnökhelyettes és Isacescu fűtőházi főnök voltak. Hogy mily megállapítások történtek, arról egyelőre a bizottság nem kíván nyilatkozni.

* Hevesi Piroska és Pfeiffer Alfréd hangversnye Nagybányán. Ritka és mély értékű műveltségben volt része a napokban Nagybánya közönségének. A kis és hangulatos koloritu városkában pihenni ki most az elmúlt szezonnak fáradalmait az ország legkiválóbb zongoraművésznője: Hevesi Piroska és ura, a brilliáns hangú operaezenész, Pfeiffer Alfréd, a kolozsvári magyar színház nagyszerű művésze. Hevesi Piroska neve ma már külföldön is elsőrangú márkát képvisel és csak hirt és dícsőséget szerez a magyar névnek. Tíz esztendővel ezelőtt mint a zeneakadémia legkiválóbb növendéke került Berlinbe Lewin-hez, a jelenleg Amerikában tartózkodó európai hírv zongoravirtuozshoz. Németország nagy városában aratta káprázatos sikereit Hevesi Piroska, akinek elragadó játékát, mélységes studiumait és páratlan technikáját közönsége is csodálta és bámulattal adózott a kiváló művésznőnek. Miután urát, Pfeiffer Alfrédot szerződése Kolozsvárhoz köti, Hevesi Piroska ezidőszereint állandóan ott él és nagy művészi tervei vannak az őszi szezonra. Klasszikus és romantikus ciklust rendez és a leghevesebb zeneszerzők kompozícióit mutatja be. Kolozsvári programját — értesülésünk szerint Nagyváradon és Aradon is lejátsza. Nagybányán Bach, Rachmaninoff, Schumann csodálatos interpretálásával aratott hatalmas sikert. Rendkívül melegen ünnepelték Pfeiffer Alfrédot is, aki Schubert Löwe műveinek előadásánál csillogtatta elragadóan szép és érces hangját. Éneke, előadó stílusa a Zsidónó, Sevillai borbély operák előadásánál különösképpen érvényesült és a koncerttermet zsúfolásig megtöltő közönség szakadatlan ünneplésben részesítette a kiváló művész-párt.

Gyárunkban, Str. Cuza Voda (Szacs-vay-utca) 18. szám alatt egy külön detail áruosztályt rendeztünk be elsőrendű bőröndárunk, berendezett kasszáinknak és iskola-táskáinknak eredeti gyári árban való elárúsítása céljából. Felvállalunk továbbá mindenféle szakmánkba vágó különleges bőröndárunk elkészítését méretek szerint, ugyancsak vállalkunk javításokat is.

Nagyvárad Bőröndáru és Táskagyár
Str. Cuza Voda (Szaosvai-utca) 18. szám.

A Ruhr-megegyezéstől függ a konferencia sikere vagy kudarca

Marx beszéde — Hogyan hajtják be a német fizetéseket

A Londonban tárgyaló német delegációnak az a benyomása, hogy Macdonald minden igyekezetével azon volt, hogy a történelmi jelentőségű első ülés hangulatát minél szívélyesebbé tegye. A német delegátusokat a tanácskozó terem ajtajában maga Macdonald fogadta s ő vezette őket a négyszögletes tanácskozó asztalhoz, ahol a franciákkal és angolokkal szemben volt a helyük. Mikor az összes delegátusok már összegyűltek, Macdonald még egyszer a németekhez sietett és felkérte őket, fájradjanak át vele a másik oldalra, hogy Herriottal és a többi delegátusokkal megismerkedjenek.

Marx német kancellár beszédében a német delegáció nevében az üdvözlés barátságos szavait köszöni. Hangsúlyozta, hogy a megoldandó feladatok döntő történelmi fontosságúak. A német delegáció meg van győződve arról, hogy Németország és Európa sorsa a nagy feladat megoldásától függ, ami csupán a békés megegyezés és a feltétlen őszinteség szellemében születhetik meg. A német delegáció a szakértői tervezetben látja azt az utat, amelyen keresztül a német nép eljut a szabadsághoz és a békéhez. Mielvst a gazdasági tevékenység lényeges feltételeit biztosították, a német nép teljes erejéből, a töle követelt nehéz kötelezettségek teljesítésének szenteli magát.

Ezután Macdonald üdvözlő beszéddel fordult a németekhez, angolul mondott szavait egy tolmács franciára fordította. Utána a birodalmi kancellár szólalt fel német nyelven, beszédét Michael dr tolmács angolul és franciául adta vissza.

A továbbiakban Macdonald egészen jóvalis hangon kezdett beszélni és azt

mondotta, hogy miután a németek egész éjjel utaztak és bizonyára fáradtak, jó volna, ha az ülés nem tartana soká. Ezzel átnyújtotta a németeknek a konferencia eddigi határozatait azzal a kéréssel, hogy szerda esteig, vagy legkésőbb csütörtök reggelig válaszoljanak rájuk, amit a kancellár a lehetőséghez képest meg is ígért.

Marx beszéde általában a legkedvezőbb hatást váltotta ki. A németek egész éjszaka az iratokat tanulmányozták át. Lehetséges, hogy az első teljes ülést ma megtartják. A Petit Parisien úgy értesül, hogy a németek a gazdasági és katonai kiürítésnek egyidőben való végrehajtását követelik december végéig. A Journal szerint a németek hajlandók előnyös kereskedelmi szerződéssel kárpótolni a franciákat és a belgákat. A Daily Herald végül az egész konferencia menetéről azt a következtetést vonja le, hogy a Ruhr-kiürítésnek megegyezéstől függ a konferencia sikere vagy kudarca. Mindenesetre korainak tartja a konferencia szombati befejezését.

Londonból jelentik: Igen érdekes, amit Macdonald az angol alsóházban mondott még a német fizetések behajtásáról. Németország a felállítandó gyűjtőpénztárakba tartozik adósságait fizetni. A fizetett értékek egy része Angliába, másik része pedig Franciaországba folyik. A mulasztás megállapítása kettős alapon fog történni, még pedig a Dawes-tervezet és a versaillesi szerződés alapján. Gondoskodni fognak arról, hogy csak azok a kizárólag nyilvánvaló szándékos mulasztások terjesztessenek a jóváteletti bizottság elé, ahol egy amerikai megfigyelő vesz részt a mulasztás megállapításában.

* Sztambulinszky két volt minisztere megszökött a fogházból. Belgrádból jelentik: Stanazov Nedelko, volt szobranje elnök és Stojanov Kristó volt belügy-miniszter, Sztambulinszky politikusi, a szófiai fogházból megszöktek. Utjukat Dalmácia felé vették.

* Dávid, a kabáttolvaj kalandos szöke a fogházból. Dávid, a legszimpatikusabb kabáttolvaj volt széles Európában. Az ügyészségi fogházban töltötte büntetését, két évi fogházat és a második emeleten lévő irattárban dolgozott. Akik erkölcsi bizonyítványt mentek az ügyészségre, feltétlen találkoztak Dávid Sándorral, aki 27 éves volt már pékségéd, pincér, cipész, táncos, nagyvállalkozó, kabáttolvaj stb. stb. Mindenkinek készséggel rendelkezésére állt és békésen várta, hogy a még hátralévő tizenhat hónap leteljen. Hogy milyen tervek szökt gyáiban Dávid, azt nem el- lenőrizheti még a legszigorubb fogházor sem. Tegnap délután lement az iradhelyiségéből az első emeletre és az irattárból elemelt gurtnikból kötelet csinált. Azután megvárta az estét a néptelen folyosó zugában, fél kilenckor pedig leereszkedett az első emeletről. Dávidnak megint pechie volt. Amikor már nyolc-tíz méter választotta el a földtől, a gurtni elszakadt és lezuhant. Kificamította a lábát és nem tudott elmenekülni. A járókelők hívták fel a fogházorok figyelmét Dávidra, akik visszavitték a fogházba. Most büntetésből ötöt zárkába ül Dávid.

* Irodai áthelyezés. Dr Zoltán Károly ügyvéd irodáját a Str. Printul Carol (Szilágyi Dezső-utca) 4. szám alá helyezte át.

* A balatoni szőlőtermés háromnegyedrészre elpusztult. Budapestről jelentik: A balatonmelléki szőlőtermést általában hetvenöt százalékban elpusztította a peronoszpóra.

* Filc-kalapok nagy választékban legjutányosabb árban V. Szatmári Eszter és H. Tapfer Olga kalapszalonjában Telleki-utca 32. szám.

* Szent a béke. A szabadkai Bács megyei Napló nyilttéri rovatában olvassuk a következőket:

Károlyvendő, becselen lelkülett emberek rágalmait és fondorkodása folytán házassági életközönségünket felbontottuk. Minthogy azonban meggyőződünk arról, hogy a terjesztett rágalmak rosszakaratú váltatlanságok s a kölcsönös szeretet sokkal erősebb köztünk, semhogy azt lelkiismeretlen emberek áskálódásai megzavarhassák, ez uton értesitem összes jóakaróimat és barátaimat, hogy házassági évfordulóinkat a legnagyobb szeretet és megértés jegyében tartottuk meg és a házassági életközönséget ismét felvettük. Alkalmat fogok keresni, hogy ellenségeimmel, akik házasságunkat rosszakaratú módon igyekeztek tönkretenni, megfelelő formában leszámoljak. Szabadka, 1924 aug. 2. Hitri Károly és neje, szül. Tóth Juliánna.

Eddig szől a nyilttéri felhívás. Mindenesetre szeretnénk volna, ha Hitri Károly közelebbi meghatározta volna, mit jelent az, hogy a szeretet és megértés jegyében ünneplte a házassági évfordulót.

* Megjött a vámtarifa a Hegedüs Hirlapirodába, Ara 50 lei.

* Függöny tuszor minden szélességben Hajnal és Rózsacégnél.

Old England keztyűi, harisnyái, női és férfi ernyői legjobbak és legolcsóbbak.

* Férfi és női fehérneműek leszállított árban Schlésinger és Jung-cégnél, Avram lancu (Kossuth)-utcán szerezhető be.

* A legdivatosabb férfi és női-szőve-tek Hajnal és Rózsacégnél.

* Havi fűszerbevásárlásnál 5% rabatot ad Aszódi Sas-palota.

* Fűrdő melltartó 75 lei Keszenbaum Juliska fűzőszalonjában, Ferdinánd királykörút (Rákóczi-ut).

* Helfy zsáküzletben gabonás, lisztes zsákok, szalmazsákok, bornyomó zsákok, zsinegek, legolcsóbban kaphatók.

* Opál batiszt minden színben 127 lei Hajnal és Rózsacécénél.

* „KEGYELET” a Sas alatt.

* Uj manometer, telefonkészülékek izzólámpa minden feszültségre és alakban, nagyban és kicsinyben. Manometer javítását, telefon és villanyszerelést, eszterga és minden fémipari munkát szolícíron készít Rajz Andor electromechanikus. Szalárdi-utca 9. sz.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Csütörtök d. u.: Három grácia, mérsékelt helyárral, kezdete fél 4 órakor.

Csütörtök este: Hegyek alján, opera, rendes helyárral.

Péntek: Antónia, rendes helyárral.

Szombat d. u.: Három grácia, mérsékelt helyárral, kezdete fél 4 órakor.

— Hegyek alján és Három grácia. Ma délután a Három grácia, e táncos operettnek lesz az első mérsékelt helyáru előadása, este pedig az operaegyüttes utolsó bucsufelléptűl a Hegyek alján, e gyönyörű zenéjű és érdekesítő meséjű opera kerül színre Váradi karnagy vezénylete mellett.

— Az utolsó bucsu-előadások. Pénteken este az idei szezon egyik legnagyobb sikerű vigjátéka, Antónia kerül színre, melyben a társulat drámai együttese bucsuzik. Szombaton este lesz a bemutatója az idei szezon utolsó operettjének, a Gyere be rózsám táncos operettnek, melyben a főszerepeket Kovács, Zilahi, Biczó, Borovszky, Misoga, Pattantyus, Madas és Galambos játsszák. Vasárnap este megismétlik e nagyon mulatságos operettet a bemutató előadás szereplőivel ez alkalommal bucsuzik az idei operettegyüttes Hetényi Jürendöz és Szatmári karnaggal az élén. Szombaton délután a Három gráciának lesz a második mérsékelt helyáru előadása, vasárnap délután pedig a Pompadour, e nagyszerű operettnek lesz az utolsó előadása az idei szezonban.

— Az asszony verve jó. A színház karszer-mélyzete jutalomjátékául az Asszony verve jó népszínmű kerül színre hétfőn este rendes helyárral mellett. Kedden este Harsányi Miklós bucsuzik Nagyvárad közönségétől Molnár Ferenc Ördögében ugyancsak rendes helyárral mellett. Ugye ezekre mint a színház által rendezett bucsu-előadásokra már most meg lehet váltani a jegyeket a színház pénztáránál.

MOZI

— Atlantic és Apolló-mozgók. Ma egy megkapó társadalmi dráma, a „Vetélytársak” megy, melynek főszerepeit az oly régen látott Lóth Ila és Mattyasófszky Ilona alakítják.

A Clauson-csoport pár napon keresztül lép fel, mindenkor műsor keretében s bizton hisz-szük, hogy itt Váradon is hasonló meleg elismerésben és sikerben lesz része, mint Erdély többi városaiban volt.

— A Dorian Terrasseon és a Dorian-filmszínházban ma, csütörtökön utoljára látható „Az Apokalipszis négy lovása” című monumentális film második, befejező része. Az előadások a Dorian Terrasseon 9 órakor, a Dorian-filmszínházban 6 órakor kezdődnek. Jön: „Harun al Raschid” rendezte Kertész Mihály, főszerepben Mary Kid.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetetlen férjem, illetve édes apánk temetésén megjelentek és fájdal munkát részvételükkel enyhítették, ezúton mondunk hálás köszönetet.

Balogh Vilmosné és gyermekei.

SPORT

A Vasasok intézője a nagyváradai csapat játékaról

A keddi Vasas—Törekvés mérkőzés lefolyását és eredményét már a múlt számunkban közöltük. Ezzel azonban, úgy véljük, még nem fejeződött be teljesen a mérkőzés, hanem még messi kihatással lesz csapataink további fejlődésére. Oly stílust, játékmódot láttunk kedden a Vasasok részéről, amelyet még idáig egyetlen erdélyi csapattól sem. A Vasasok, habár az idén csak negyedik helyezett lettek, el van ismerve, hogy az MTK után a legszebb, legfairabb játékot produkálja. Különösen a csatársor (Kázer, Takács, Brunecker, Szentmiklóssy, Himmel) összjátéka keltett méltó feltűnést. Amin ugyan egyáltalán nem csodálkozhatunk, hogy mindegyik többszörös reprezentatív játékos, sőt Takács szerepelt az idei olimpiáson is.

Mérkőzés után munkatársunk felkereste a Vasas intézőjét, Schreiber Mátyást és véleményét kértük az erdélyi football-sportra. Az intéző igen fejlődőképesnek találja az erdélyi játékosokat. Kellő tréning igen jó játékosokká érlelné őket, mivel úgy veszi észre, hogy éppen a fiatalok azok, akik a footballt kultiválják. Ezeknél pedig főként az önfegyelmélet hiányzik, ezt kellene bennük először is fejleszteni. Az eddig látott erdélyi játékosok közül Ströck II-öt tartja a legjobbnak, annyira, hogy — úgy mond — még a Vasas színeiben is szerepelhetne. A többi játékosok a pesti másodosztályuk szintjén állnak, ugyancsak az erdélyi csapatok is. A Törekvést speciál a 33FC-vel állítja egy sorba. Utoljára még hálásan emlékezett meg az itteni szíves fogadtatásról és a hatóságok előzékenységéről, ahogy őket mindenütt kezelték.

Szerda reggel utazott vissza a csapat Budapestre, ahonnan pénteken újabb turnéra indul, még pedig Lengyelországba.

A TEVE

REGÉNY

30

Írta: LAKATOS LÁSZLÓ

Kimentünk lakni a Kisstáció-utca-ba. Két szoba és előszoba. Az előszoba egy-uttal iroda is. Délre két tál étel, estére egy, hus csak vasárnap. Bor, cigareta, pálinka nincs többé. Kocsi soha, villamos is csak ritkán. Színház, hangverseny, új ruhák, messzi utazások — elmúltak. Michaelis Ilona fehér lábán stoppolt harisnya. De: mindent lehet visszaszerezni! Mindent, ami elveszett és még annál is többet. Micsoda új területek én előtt! Dolgozni és győzni! Az emberek azt hiszik, hogy leestem a pincébe. Nevetséges! Én feljutottam egy magas toronyba, ahonnan átláthatom a világot és az életet, ami az enyém lesz megint.

Ilonának az első napon felajánlottam, hogy mehet. Szabad! Igazán nem akarom lehuzni magamhoz a szegénységbe.

— Végre is én megcsaltam magat. Vagyons emberhez ment nőül és most egy koldus felesége. Ez család és magának tulajdonképpen jogában volna, hogy becsukasson engem. Maga fiatal és szép. Sosem volt olyan szép, mint most. Soha annyi joga ruhákra és kocsikra és ékszerekre. Palotákra, egy nagyszerű és irigvelt életre...

Ilona, sajnos, félreértett. Gögösen felvonta homlokát:

— Szégyelje magát! Most küldene apáékhoz, amikor ők tönkrejutottak...

— De bocsásson meg. Én igazán...

— Ruhák, ékszerek, kocsik. Hogy érti ezt? Ne kényszerítsen arra, hogy hangosan kimondjam azt az... azt az ocsmányságot, amire maga gondolt. Hát kinek néz engem. Vagy nem ismer?

Erre nem tudtam felelni. De a kérdés

tulságosan is nehéz volt. Ismerem, vagy nem ismerem a tulajdon feleségemet? Én bizony nem tudom. Egyáltalán olyan nehéz, hogy egyik ember tökéletesen kiismerje a másikat. Hát még a férj a feleséget?

Ő folytatta:

— Ruhák, ékszerek, kocsik? Igaz van, jogom van rájuk. De ruhák, ékszerek, kocsik, nekem ezt csak az uram szerezheti meg! A férj! A férj! Most eszembe jut-tatta, hogy ki vagyok. És én belülről boldog és hálás voltam, hogy nagy nyomorúság-mak napjaiban sem feledkezett meg rólam.

Még az új lakás dolgait beszéltük meg. A két szoba közül az egyik lesz az övé, a másik az ebédlő, ahol én hálói fogok, az előszoba pedig az iroda.

Szerénytelenül közbevettem.

— Esetleg az előszobában is hálhat-nék, az irodában. Hiszen valószínű, hogy mostanában mindig hajnalig fogok dolgozni. Mindgyárt ott maradhatnék. Három széket sorjába állítok és azon ágyat vetek magamnak. Vagy... Még jobb: úgy al-szom egy karosszékekben. Ha az ember fá-rad, egy szék is...

— Ahogyan gondolja. — mondta és gyűlölettel nézett rám.

Nagy, igazi gyűlölet volt, szép gyű-lölet. Nem egy hosszú házasságban elkop-tatott, fáradt és lankadt gyűlölet, de új, friss! Szűz gyűlölet.

Egy reggel mentünk át a Stáció-utca-ba. Én segitettem a butorokat hordani és a munkásokkal együtt jöttem a butorok koc-sin. Ilona nagy dáma volt, ő villamoson érkezett.

Ebédet még nem tudtunk főzni valami hideget ettünk, amit még a régi lakásból hoztunk magunkkal. Papirosról ebédeltünk. Bevallom, az én ötletem volt, valamennyi-re önző is. Valahogyan el akartam kerülni, hogy ebéd után tányérokat is kelljen mosogatnom. Mert én fogom az edényeket mosogatni, a cipőket is tisztogatni. Nekem igazán semmi. Fiatal koromban megszok-tam és most ime milyen kitiűő hasznát veszem neki. De a lakás takarításánál Ilona is fog nekem segíteni. Az ő ágát minden-esetre ő maga fogja rendbehozni. Cséled-re gondolni se lehet, de minden hónapban jön egy bejárós asszony nagymosásra és nagytakarításra, később, ha „jobban megy” nekünk, havonta kétszer is.

(Folyt. köv.)

TŐZSDE

Zürich, augusztus 6. Nyitás: New-york 53075, London 2369, Páris 2910, Bu-karest 235, Budapest 069, Bécs 0076, Prága 157250, Milánó 2323.

Bukarest, augusztus 5. Devizák: Páris 1240, London 1003, Róma 990, Zürich 4250, Newyork 225, Wien 32, Prága 665.

Valuták: font 1000, francia frank 12, svájci 42, lira 980, dinár 255, dollár 225, osztrák 32, magyar 27, szokol 660.

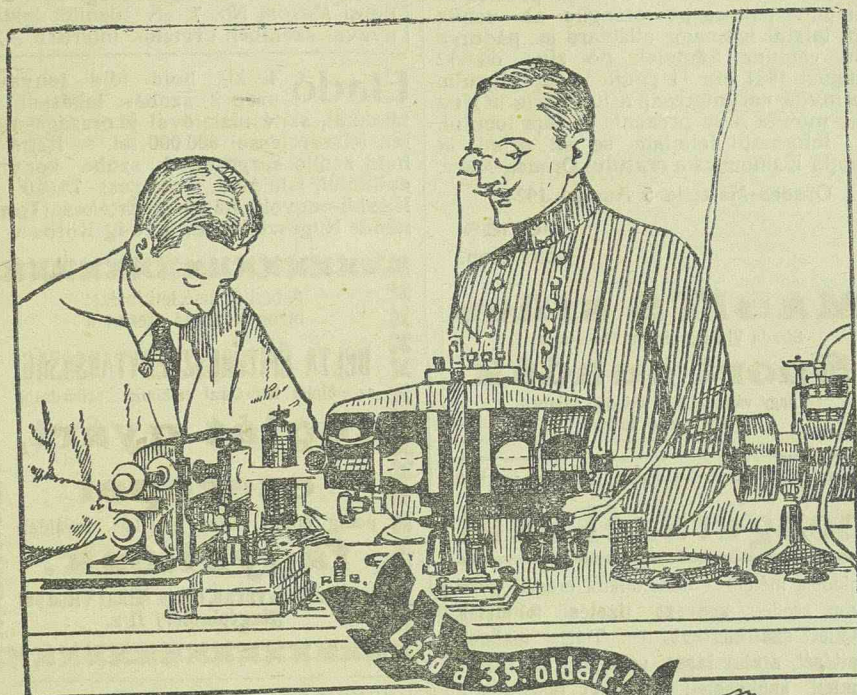
Zürich, augusztus 6. Zárlat: Berlin 127, Newyork 53025, Amsterdam 20525, London 2366, Páris 2905, Prága 1565, Milá-nó 2335, Budapest 69, Belgrád 645, Bu-ka-rest 235, Bécs 74 hétmólad.

Budapest, augusztus 6. Értéktőzs-de záratai: Angolmagyar 48, Magyarhitel 593, Leszámitoló 82, Salgó 580, Államvasut 510, Kereskedelmibank 1310, Belvárosi Ta-karé 26, Pestihazai 3490, Borsódmisk. 134, Első bór gőz 136, Beocsini 1110, Kohó 470, Köszén 3285, Urikányi 1025, Glóbus 29, Olaszbank 25500, Rima 123, Fegyver 1500, Ganz-Dan. 3200, Ganz-Vill. 1525, Láng 130, Teudloff 70, Izzó 745, Borsódi sém 116, Ofa 565, Ujlaky 140, Cukor 2725, Östernelő 225, Osztrákhitel 197, Csáky 14, Georgia 490, Phöbus 38, Villányi 66, Lipták 11, Guttmann 365, Lignum 70, Goldberger 78, Nasici 2500, Tröszt 118.

ÁLLER KÉPES CSALÁDI LAPJA

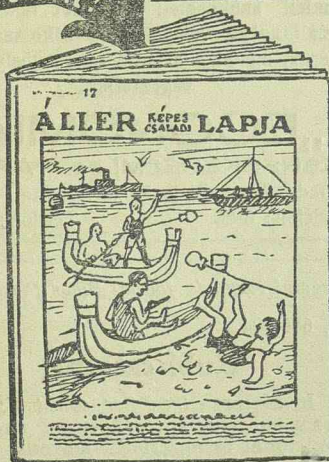
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IV. Deák Ferencz-utca 14. szám

==
Egyes szám ára 20 lei
==

...A new-yorki rendőrség dróttalanul továbbított üzenet-
matot vesz fel...

Az egész világ bámulattal és elragadtatással fogadja a rádiótelegráfia és rádiótelefonozás terén elért újabb és újabb vívmányokról beszámoló híreket. Bárán elmondhatjuk, hogy ez a probléma került a modern kor érdeklődésének előterébe. Ma már ott tartunk, hogy nemcsak a tudós, a szakember foglalkozik a rádió különböző kérdéseivel, hanem a laikus nagyközönség széles rétege is. Az „Áller Képes Családi Lapja” is állandóan felszínen tartja a rádiót s a vele összefüggő találmányokat. Holnap megjelenő 17. számában pl. a dróttalan képtávírozásról és eredményeiről számol be egyik illusztrált cikkében. Bemutatja Korn német professzor zseniális felfedezését és kísérleteit. Elmondja, hogyan lehet dróttalan úton rövid idő alatt arcképeket, üzeneteket, váltókat és más okmányokat telegrafálni. De 40 oldalas nagy lapunk más egyéb érdekes dolgot is közöl. Kicsiny olvasóinak, — akik könnyen szert tehetnek ilyen olcsó anyagra, — szalmából készíthető fürdőcsónak leírásával és új sárkánymintákkal kedveskedik. Irodalmi részében pedig a legkiválóbb magyar és külföldi írók műveit hozza.

40 oldal színyomásu képekkel

Megjelenik holnap!

Kérje az elárusítójánál!

A legkisebb hirdetés ára 30 lei

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Egy sor ára 3 lei, vastag betűs 6 lei

Levelezés

Öröm türelmem határtalan, de ilyen megpróbáltatás nekem. Ma, vagy szombat délután öltök ott várlak.

Házasság

Házasságközvetítési ügyben méltóztatnék lapunkra való hivatkozással bizalommal Faragó Jenő elismerten ura és diszkrét előkelő irodájához fordulni, Budapest, Népszínház utca 16. Díjtalan felvilágosítás. Cégjelzéstelen levelezés. Megbízások Romániából, Slovenskóból, Jugoszláviából, Magyarországból.

Oktatás

Javítvizsgára liceumistákat és polgáristákat (fiúkat és leányokat) előkészítünk. Str. Sig. Váradi (Szaniszló-utca) 29. szám.

Alkalmazás

Perfekt irodai munkaerő gép- és gyorsíró, könnyező nemetűl dictandó gyakorlott állást keres. Cimeket a kiadókba kér. 173

Se caută o domnișoară română inteligentă la două feite. Parcul Traian No. 1 il. 24. 187

Házvezetőnő 30-40 év közötti, csinos külsejű intelligens urinőt keres nagyobb vidéki városban lakó orvos. Ajánlatok „Megbízható” címen a „Nagykároly és Vidéke” kiadóhivatalába Careii-Mari (Nagykároly) küldendők.

Magyar-német gép- és gyorsíró délutáni foglalkozást keres. Cím kiadókban. 199

Német leány gyermekek mellé ajánlkozik. Balázsné, Nic. Iorga (Zöldfa)-u. 21. Telefon 815. 197

Tisztviselő özvegye, a háztartás minden ágában jártas, háztartási, esetleg irodai alkalmazást keres. Cím kiadóhivatalban. 196

Tisztoságos takarítónő a délelőtti órákra keresek. Dr. Gerő, Str. Prințul Carol 4. sz. 209

Intelligentes deutsches Frauen sucht sofort Stelle. Adresse: Frau Nagy, Rimnănciu-u. 9. 205

Több nyelvet beszélő tisztoságos ember bármiféle állást keres. Cimeket a kiadóhivatalba. 208

Perfekt szakácsnő állást keres. Bunyitai liget, Virág-utca 1. 203

Ügyes kézilányokat felvesz Kertész Szidny kalapüzlet Strada Iosif Vulcan (Nagy Sándor-u.) 1. 201

Adás-vétel

Eladó egy ház a Bunyitailiget közelében. Értekezhetni Bunyitai liget 20. 95

Talárlépjármű kapható. — Borgida B. cégnél Rimnănciu-utca 4. 181

Ebédő fekete komplett, új sürgősen eladó. Rimnănciu-utca 1. l. em. balra. 202

ELSZAKITHATATLAN

KÉR MUNKÁS, VÁSZON ÉS SZÖVET RUHÁK „INDUSTRIA” RUHAÜZEM ORADEA-MARE, CALEA VICTORIEI No. 1.

Személyesen meggyőződhet,

hogy a legjobb és legolcsóbb férfiruhákat SCHREIER szabó Str. Cogălniceanu (Várady Zsigmond-utca) 2 készíti

Licitație publică

In baza hotărârii Consiliului Orașului Oradea-Mare cu No. 15.687 se publică licitație publică pe crengile ab venite din taiați lemnelor aflătoare în pădurea din comuna Săntelek pe ziua de 12 August 1924 ora 11 înută la fața locului se invită cei interesați a lua parte în ziua sus numită a se prezenta la fața locului. Informații detaliate se pot primi la Secția Economică a orașului Oradea-Mare.

Oradea-Mare, la 5 August 1924.

Jónás
cons. econ.

MASITS szücs

Strada Vlahuța (Szent János-utca) 2

Sport bundák

nagy választékban minden színben
3000 Leitől feljebb

Ganz gyártmányu legújabb 1924. évi modellű

hengersizékeket

minden méretben raktárunkról eredeti gyári áron, esetleg kedvező fizetési feltételek mellett szállíthatunk. — Teljes malmok építését, átalakítását vállaljuk, az összes malmi szükségleti cikkeket raktárunkról szállíthatjuk, hengerek rovatkolását gőzgépek, motorok javítását saját műhelyünkben végeztetjük.

„ECONOMIA”

KERESKEDELMI és IPARI RT.
Oradea-Mare, Piața Mihai Viteazul No. 1.
Telefon: 8-58. Telefon: 14-56.

Regatul România Județul Bihor Plasa Beliu.

No. 686 924.

Publicațiune.

In afacerea lucrărilor catastrale deplin verzat să cante un pensionist sau notar dumisionat la notariatul Măraus, Județul Bihor, pentru aducerea în regala lucrările cadastrale în 6 comune. Salariu 2000. Lunar și viptul gratuit.

Postul e camdate pe timp de 3 lună și se poate ocupa imediat oferturile pe adresa susmenționat.

Măraus, la 31 Iulie 1924.

Notar cercuial.

Kataszteri munkálatokban feltétlen jártas szakember, lehetőleg nyugdíjas, vagy elbocsájtott jegyző egyelőre 3 hónapi időtartamra havi 2000 lei fizetés és koszt mellett 6 község kataszteri munkálatainak rendbeszedésén alkalmazást nyerhet.

Az állás azonnal elfoglalható ajánlatok az alábbi címre intézendők.

Măraus, 1924 július 31.

Notariatul Măraus
Plasa Beliu.

VIZUMOKAT

legolcsóbban és leggyorsabban megszerez, megbízásokat elvállal, futárjártat mindennap Cluj, Brassó és București. Hirdetések és reklámok az összes vidéki lapok részére felvesz eredeti tarifális árban

„MERKUR”
hirdetési iroda és ügynökség, Str. General Mosoiu No. 7. (A tüdőoltó lakatnyával szemben.) Telefon interurb. 2-21

Eladó 40 kis hold föld tanyával, istállók, sertéshizlálóval jó országot mentén felszereléssel 600 000 lei. — Kettő kis hold szőlő sürgősen 2 szoba konyhás épülettel, istállóval, terméssel 75.000 lei. Kisebb-nagyobb házak. — Értekezni Tománénál Nilgesztelepen, 3-6-ig Körös-u. 21.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
A berlini kísérleti intézet bizonyítványai szerint a

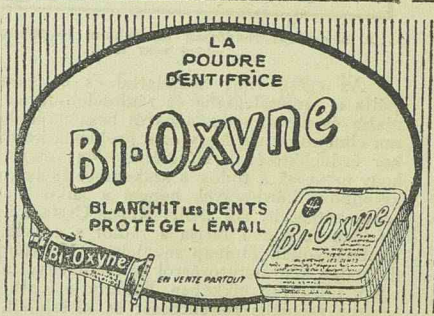
DELTA ÉPÍTŐRÉSZVÉNYTÁRSASÁG
az előírást 200%-kal felülmúló szilárdságu

téglát gyárt,
cserepei

pedig épüget mint téglái, kiválóan fagyállóak.

Iroda: Nagyvárad, Piața Mihai Viteazul (Nagyplac) 11/a.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

MEGJELENT

Az új behozatali vámtarifa magyar fordítása.

Consum Közgazdaság-Rumanischer Lloyd kiadásban

Kapható:

Aradon: Sándor Hirlapiroda
Clujon: Friedmann Hirlapiroda
Oradia-Mare: Hegedüs Hirlapiroda
Timisoaren: Bánát Hirlapiroda
Satu-Mare: Szamos Hirlapiroda

Ára: 50 Lei

50 Lei előleges beküldése ellenében portómentesen küldi a Consum Közgazdaság-Rumanischer Lloyd kiadóhivatala, Cluj, Str. Reg. Maria 34.

Zongora rövid eladó. — Damjanich-u. 7. 206

Női és férfi szőrmebéltés autóbunda eladó Cim Hegedüs Hirlapirodában. 207

Komplett üzleti berendezés és teljes iroda üvegfallal azonnal átadók. Cim a kiadóhivatalban. 200

Beköltözhető magánház bar. mfi udvarral, kerttel azonnal eladó. Leagiuulul (Bölcsöde) u. 8. 155

Wertheimossa 2 darab 3-as teljesen jó állapotban olcsón eladó. „Ardeal” iroda, főposta mellett. — Telefon 203.

Házak eladók. Házeladás, megbízásokat vállalkunk. — Kölsönöket megszerzünk. Magánpanezket, jutalékkal kihelyezünk. Adásvételi Rt Parcul Traian 12. Ertesítés délután. 5

Üzlethelyiség Str. Vlahuța (Szent János-utca) elején olcsón sürgősen átadók. Lakás 1 szoba, konyha, speiz 2-4 szobás lakások átadók. Házak beköltözhető a város bármely részén. Szőlők 1-30 holdig eladók. Butorozott szobák, magános ur részére koszt nélkül, házaspár részére kosztal központban kiadók. Butorok, képek (eredeti festmények) eladtnak. „Ardeal” ingatlanértékesítő és biznányi iroda. Főposta mellett. Telefon: 203.

Gyermekkocsik

490 leitől. Bőrrelitűlők 130 leitől, utazókiosarak, ajándék tárgyak a legolcsóbban

SZABÓ

fésűaruházban
Sas-passage 42. szám

Különfélék

Örökre menne 15 éves leány. Cime a Hegedüs Hirlapirodába. 209

Ütlevél, bérlet és bármily igazolványhoz szükséges fényképek, Nagyvárad területén legolcsóbban, 20 leitől kezdve készülnek Zenker fényképszénél, Str. I. C. Brațianu (Szaniszló-utca) 25. Felvételek este fél 8-ig.

Modern chamotte

kályhák

különféle színekben raktáron, 2500 Leitől kaphatók valamint átrakásokat és javításokat vállal

Varga György

kályhás mester
Strada Berkovici No. 33.

ÓRÁK

szakszerű javítását a legkomppálabb kifogástalanul

TISZAY

végzi Strada Alexandril (Teleky-utca) 9. szám alatt
Jutányos árak Preciz munka.

Sonnenfeld Adolf nyomda Részv. Társ.